

กรณีศึกษา: การปรับตัวของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ทำงาน นอกบ้าน

ศรัณยา แสงมณี* พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

มณี อาภานันท์กุล** Ph.D. (Nursing)

ยุพาพิน ศิริโพธิ์งาม*** D.S.N. (Adult Health Nursing)

บทคัดย่อ: การศึกษาเชิงคุณภาพนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของญาติผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่ทำงานนอกบ้านแบบรายกรณี คัดเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ได้ญาติผู้ดูแลสตรีที่สามารถปรับตัวได้ดีในการดูแลผู้ป่วยโดยไม่มีใครช่วยเหลือและสามารถทำงานนอกบ้านได้ดีจำนวน 1 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกพร้อมบันทึกเทป 3 ครั้ง โดยใช้แบบสัมภาษณ์การปรับตัวของญาติผู้ดูแล และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่าญาติผู้ดูแลสามารถปรับตัวได้ดีใน 4 ด้านดังนี้ 1) ด้านบทบาทหน้าที่ ญาติผู้ดูแลสามารถจัดการเวลาทำงาน เวลาดูแลผู้ป่วย กิจกรรมการดูแลผู้ป่วย งานบ้าน และจัดการการเงินได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับเวลาทำงาน และเกิดความสมดุล 2) ด้านร่างกาย ญาติผู้ดูแลสามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจที่เกิดขึ้น และดูแลสุขภาพตนเองได้ดี 3) ด้านอัตมโนทัศน์ ญาติผู้ดูแลสามารถสร้างความเชื่อมั่นและความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง 4) ด้านการพึ่งพาระหว่างกัน ญาติผู้ดูแลสามารถหาแหล่งสนับสนุนทางสังคมที่สนับสนุนการดูแลผู้ป่วย นอกจากนี้ ยังพบว่าปัจจัยที่ทำให้ญาติผู้ดูแลปรับตัวได้ดีประกอบด้วย การเข้าใจถึงการเจ็บป่วยของผู้ป่วย สัมพันธภาพที่ดีของญาติผู้ดูแลกับผู้ป่วย และแหล่งสนับสนุนด้านรายได้และบุคคล อีกทั้งการปรับตัวได้ดียังขึ้นกับความสามารถ กระบวนการคิด และประสบการณ์ของญาติผู้ดูแลที่สนับสนุนให้สามารถดูแลผู้ป่วยได้ดีและสามารถทำงานนอกบ้านได้ตามปกติ จากการปรับตัวที่ดีของญาติผู้ดูแลทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีคือ ญาติผู้ดูแลสามารถดูแลผู้ป่วยในขณะที่ยังทำงานนอกบ้านได้ โดยมีการจัดตารางชีวิตใหม่และรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ที่สำคัญคือ ผู้ป่วยมีอาการดีขึ้น

คำสำคัญ: ญาติผู้ดูแลทำงานนอกบ้าน ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง การปรับตัว กรณีศึกษา

*พยาบาลวิชาชีพ 7 วช. โรงพยาบาลตากสิน กรุงเทพมหานคร

**Corresponding author, รองศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

E-mail: manee.arp@mahidol.ac.th

***รองศาสตราจารย์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

A Case Study: Adaptation of a Working Caregiver to a Stroke Patient

Saranya Saengmanee* M.N.S. (Adult Nursing)

Manee Arpanantikul** Ph.D. (Nursing)

Yupapin Sirapo-ngam*** D.S.N. (Adult Health Nursing)

Abstract: This qualitative study aimed to investigate a case study concerning the adaptation of a working caregiver to a stroke patient. Purposive sampling was used to select a case of a female caregiver who had good adaptation in caring for a patient without any assistance from others and who could work outside the home. Three in-depth interviews using the interview guide containing questions about the adaptation of a working caregiver with tape recording were used to collect data. Data were analyzed using content analysis. The findings revealed that the caregiver had good adaptation in 4 modes: 1) role function mode: the caregiver could appropriately and evenly manage her office time, time to care for the patient, activities to care for the patient, house work, and finances congruently with her working hours; 2) physiological mode: the caregiver could manage the physical and psychological changes and could take care of her health very well; 3) self-concept mode: the caregiver could build up her self confidence and self esteem; 4) interdependence mode: the caregiver could find sources of social support to carry on the care for the patient. In addition, it showed that factors that helped the caregiver have good adaptation consisted of understanding the illness of the patient, a good relationship between the caregiver and the patient, and good human and financial resources. Besides, good adaptation depended on the ability, thinking process, and experience of the caregiver that supported her to take good care of the patient and to work outside the home as usual. The good adaptation of the caregiver resulted in the caregiver's ability to care for the stroke patient while continuously working outside the home by arranging a new life schedule and feeling proud of herself. Importantly, the patient's condition had improved.

Keywords: Working caregiver, Stroke patient, Adaptation, Case study

---

*Professional Nurse, Taksin Hospital, Bangkok

**Corresponding author, Associate Professor, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University, E-mail: manee.arp@mahidol.ac.th

***Associate Professor, Ramathibodi School of Nursing, Faculty of Medicine Ramathibodi Hospital, Mahidol University